

Uzasadnienie:

Minister Środowiska, zgodnie z uprawnieniem (Dz. U. 2009.1754), przeprowadził kontrolę aktów prawa miejscowego, w tym zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim nr 41/2012 z dnia 5 listopada 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Wilanów” (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego poz. 2190 z dnia 12.11.2012). Minister stwierdził (pismo DP-074-51/4852/13/AD z dnia 21.02.2013 r.) nieścisłości i uchybienia uzasadniające zmianę zarządzenia w zakresie kompetencji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim podjął, zgodnie z powyższym zaleceniem i uwzględnieniem art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2015.1651. j.t.) oraz treścią rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzenia projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794), opracowanie niniejszego planu ochrony.

Rezerwat przyrody „Wilanów” utworzono zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 30 grudnia 1966 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr 14 z 1967 r., poz. 70). Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego pochodzenia naturalnego z udziałem buka na krańcowym stanowisku gromadnego zasięgu z charakterystycznym bogatym runem. Grunty leśne stanowią 94% powierzchni rezerwatu.

Dokumentacja rezerwatu informuje, że panującym gatunkiem jest buk zajmujący ponad 75% jego powierzchni. Dominują stare, ponad 100 letnie drzewostany bukowe i dębowe zajmujące łącznie 69% powierzchni rezerwatu ze znacznym, zwłaszcza w buczynach, udziałem warstwy podrostu i nalotu buka zwyczajnego. Drzewa odznaczają się dobrą żywotnością, a w obecnej fazie rozwoju następuje zamieranie pojedynczych drzew i zasoby martwego drewna zwiększają się, co jest korzystne z perspektywy celu ochrony rezerwatu. Postać buczyny (siedliska przyrodniczego i lasu) będzie odzwierciedlać stan i proces przyrodniczy, jaki się w nich dokonuje, przy biogeograficznym uwarunkowaniu położenia rezerwatu przy wschodniej granicy zwartego europejskiego zasięgu buka, podstawowego gatunku tego lasu.

Istotnym uwarunkowaniem realizacji celu ochrony rezerwatu jest wyznaczenie obszaru o znaczeniu dla Wspólnoty Natura 2000 Ostoja Barlinecka PLH080071 z chronionymi na terenie rezerwatu czterema leśnymi siedliskami przyrodniczymi. Skutkiem powyższego stanu największą powierzchnię rezerwatu zajmują chronione w obszarze Natura 2000 siedliska przyrodnicze buczyn: kwaśnej buczyny niżowej i żyznej buczyny.

Dokumentacja planu proponuje podjęcie różnych działań stymulujących, przyspieszających bądź kształtujących postać zbiorowisk roślinnych określonych jako zgodnych bądź częściowo zgodnych z siedliskiem, np. buczyn przez odślanianie młodego pokolenia buka, usuwanie drzew niezgodnych z siedliskiem utrudniających rozwój

pożądanego młodego pokolenia oraz promowanie naturalnego odnowienia. Powyższe działania zmierzają do szybszego wykształcenia się zbiorowisk leśnych odpowiednich dla potencjału siedliska (buczyn) lecz rekomendowane są raczej dla zabiegów hodowlanych w celu unaturalnienia drzewostanów w lasach gospodarczych.

W rezerwacie celem ochrony jest zachowanie naturalnego lasu mieszanego z bukiem, dlatego zdecydowano się na jego realizację w przeważającej części przy braku ingerencji w proces naturalny, przez objęcie rezerwatu ochroną ścisłą. Pozostawienie powierzchni leśnych, szczególnie z drzewostanem starszych klas wieku, z występującym już nawet bujnym podrostem bukowym, do zestarzenia się i naturalnej przebudowy umożliwi wykształcenie się postaci i stanów rzadko występujących w przyrodzie ogni w sukcesji, z właściwą im różnorodnością biologiczną. Powyższy sposób ochrony umożliwi ponadto obserwację spontanicznych, niezaburzonych przez człowieka procesów przebudowy powierzchni leśnych, realizując naukowy i dydaktyczny aspekt celu ochrony rezerwatu. Zarówno dla celu ochrony rezerwatu i celu ochrony siedlisk przyrodniczych Natura 2000 przebudowa drzewostanów bez dodatkowych zabiegów człowieka, będzie prowadzić do poprawy obecnej postaci drzewostanów, upodabniając je do zgodnych z potencjałem siedliska i właściwą mu fitocenozą.

W 6 niewielkich wydzieleniach leśnych, tj. w oddziałach 204b,i,k,l oraz 214d,h Nadleśnictwa Strzelce Krajeńskie, zajmujących łącznie 3,1ha, podjęto w 2016 roku w działania ochrony czynnej, obejmujące wycinkę części drzew niezgodnych z siedliskiem tj. świerka, daglezi, sosny i brzozy. Drzewostan występujący w powyższych wydzieleniach leśnych, w otoczeniu powierzchni starych lasów dębowych i bukowych, jest niezgodny z potencjalnym siedliskiem lasu świeżego, gdzie gatunkiem panującym jest buk pospolity i dąb bezszypułkowy. Usuwanie drzew niezgodnych z siedliskiem, stymuluje (przyspiesza) rozwój naturalnego odnowienia, pożądanego w tym przypadku młodego pokolenia buka i dęba. Pozostawienie na ww. powierzchniach starodrzewu sosnowego, choć niezgodnego z siedliskiem, jest niewątpliwie wskazane dla utrzymania siedlisk ptaków, w tym gatunków chronionych w ostoi Natura 2000 oraz zwiększenia bioróżnorodności rezerwatu.

Rezerwat położony jest także w obszarze ochrony ptaków Natura 2000 Puszcza Barlinecka PLB080001, dla którego ustanowiono w 2013 roku plan zadań ochronnych. Zidentyfikowano w nim zagrożenia, przedstawiono potrzebę realizacji zadań ochronnych oraz wskazano cele ich działań a także zasady monitoringu. Stan zachowania zidentyfikowanych w rezerwacie chronionych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 Ostoja Barlinecka PLH080071 został oceniony na właściwy, a utrzymywanie tego stanu realizowane będzie przez objęcie ich ochroną ścisłą, czyli z zaniechaniem bezpośredniej ingerencji w stan ekosystemów oraz przebieg procesów przyrodniczych. Obecność starych drzewostanów (bukowych, sosnowych) stanowi ponadto cenne siedliska dla występowania gatunków ptaków jak muchołówki małej czy dzięcioła czarnego.

Wyniki inwentaryzacji ptaków lokalizują na terenie rezerwatu występowanie 4 chronionych gatunków obszaru Natura 2000 Puszcza Barlinecka PLB080001: dzięcioła średniego, dzięcioła czarnego, siniaka oraz gągoła. W planie zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Puszcza Barlinecka PLB080001 (dalej PZO), stan ich zachowania został oceniony jako właściwy. PZO nie wskazuje istniejących bądź potencjalnych zagrożeń dla

dzięcioła średniego, dzięcioła czarnego, muchołówki małej i siniaka. Dla gągoła identyfikuje natomiast wędkarstwo oraz hodowlę zwierząt - ferm norek.

Dokumentacja planu ochrony rezerwatu ocenia dotychczasową ochronę zachowawczą jako skuteczny sposób realizacji celu ochrony. Brak ingerencji w procesy przyrodnicze, przy cytowanej wyżej dobrej kondycji drzew oraz umiarkowanej lecz zwiększającej się ilości martwego drewna, zachowa właściwy stan siedlisk ww. gatunków ptaków i gwarantuje stabilność ich populacji. W perspektywie kilkudziesięciu lat powinny doprowadzić do zróżnicowania pokoleniowego buczyn i grądu w rezerwacie i trwałości chronionych siedlisk Natura 2000 i siedlisk gatunków ptaków oraz powiększenia ich powierzchni. Nie ma potrzeby aby plan ochrony rezerwatu wprowadzał dodatkowe (specyficzne) działania ochronne dla ww. gatunków ptaków. Dokumentacja PZO, dla pozostałej zasadniczej części obszaru Natura 2000 również takich nie przewiduje.

PZO wskazał powierzchnie monitoringowe dla wybranych gatunków ptaków, które obejmują swym zasięgiem także rezerwat - powierzchnie nr 13 i 14 dla monitoringu siniaka *Columba oenas*, dzięcioła czarnego *Dryocopus martius*, dzięcioła średniego *Dendrocopos medius* oraz muchołówki małej *Ficedula parva*. Wyniki tego monitoringu są wystarczające dla oceny stanu tych gatunków ptaków w całym ww. obszarze Natura 2000, gdyż w granicach rezerwatu znajduje się zaledwie 0,25% powierzchni tego obszaru. Przy prezentowanych powyżej uwarunkowaniach sprzyjających utrzymaniu dobrego siedliska ww. ptaków, prowadzenie w rezerwacie dodatkowego monitoringu ptaków jest zbędne.

Wśród zaobserwowanych zwierząt w rezerwacie nie stwierdzono gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Barlinecka PLH080071. Część gatunków, np. bóbr, wydra, traszka grzebieniasta, związanych jest z wodami. Utrzymanie właściwego stanu zachowania zidentyfikowanego w rezerwacie chronionego siedliska przyrodniczego Natura 2000 zapewni potencjalne siedliska ww. gatunków zwierząt.

Zgodnie z art. 20 ust. 3 pkt. 2 ustawy o ochronie przyrody zidentyfikowano zagrożenia, skutki oraz określono sposoby ich eliminacji. Z perspektywy celu ochrony rezerwatu, zagrożeniem na siedlisku lasu świeżego, jest obecność drzew niezgodnych z siedliskiem, znacznie utrudniających rozwój zbiorowiska roślinnego właściwego do potencjału siedliska – lasu bukowego. Dotyczy to dwóch powierzchni: 204b i 204i, na których dominuje młody, sztucznie wprowadzony drzewostan sosnowy i sosnowy z brzozą, w wieku 32-35 lat, bez podrostów bukowych (jedynie podszyt z Bk, Św i Db; Gb, Bk, Brz i Św.). Dla ww. wydzieleń leśnych wskazana jest kontynuacja działań prowadzonych w 2016 roku. Wycięcie części drzew sosny, brzozy i świerka i pozostawianie ich do naturalnego rozkładu zaplanowano po 10 latach od wprowadzenia planu ochrony. Preferowanie odnowienia naturalnego i popieranie w ramach zabiegów hodowlanych (cieć pielęgnacyjnych) gatunków właściwych dla siedliska jest stosowanym i skutecznym zabiegiem przebudowy drzewostanów w lasach gospodarczych, oraz zalecanym dla ochrony siedlisk przyrodniczych Natura 2000 kwaśnej i żyznej buczyny.

Dokumentacja planu informuje o sprzyjaniu wnikania do zespołu leśnego roślin obcych dla ekosystemu lasu, w strefie rezerwatu graniczącym z terenami otwartymi (po jego wschodniej stronie), co może powodować jego zniekształcenie. Rozpoznanie florystyczne wskazuje dla

występujące w runie buczyny gatunków jak pokrzywa zwyczajna, bodziszek cuchnący, malina właściwa, trzcinnik piaskowy czy śmiełek darniowy, jednak w nieistotnym stopniu dla zachowania lasu mieszanego z bukiem.

Rozprzestrzenianie się gatunków pozrębowych – maliny (*Rubus ideaus*) i trzcinnika piaskowego (*Calamagrostis epigeios*), jako zagrożenie potencjalne, może dotyczyć jedynie chronionych leśnych siedlisk przyrodniczych obszaru Natura 2000 stwierdzonych w rezerwacie. Zagrożeniem będzie ekspansywne zachowanie ww. gatunków, wykazujące tendencję do dominacji w runie, prowadzące do pogorszenia struktury i funkcji siedlisk przyrodniczych Natura 2000, składnika oceny stanu ich zachowania. Skala zagrożenia będzie oceniana w zakładanym monitoringu siedlisk przyrodniczych. W przypadku stwierdzenia ww. pogorszenia na skutek cięć zupełnych w sąsiadujących z rezerwatem wydzieleniach leśnych, podjęte zostaną działania zapobiegające - utworzenie otuliny wokół rezerwatu z wykluczeniem stosowania rębni zupełnych.

Kolejnym potencjalnym zagrożeniem, dla gągoła, jest płoszenie na skutek nielegalnego wędkowania na zbiorniku w rezerwacie oraz zwiększające drapieżnictwo osobniki hodowlane norki amerykańskiej, zlokalizowanych w sąsiedztwie rezerwatu. Sposobem eliminacji bądź ograniczenia zagrożenia będą działania prewencyjne: edukacja (internet) oraz stymulowanie kontroli i patroli rezerwatu przez uprawnione służby (np. policja, straż leśna) oraz procedura administracyjna, która konfrontuje inwestycje z celem ochrony obszaru Natura 2000, wskazując ewentualne działania minimalizujące bądź ograniczające.

Nie stwierdzono zagrożeń istniejących dla siedlisk przyrodniczych buczyn oraz siedliska jezior eutroficznych. Stan ochrony siedlisk Natura 2000 o kodach 9110 i 3150 oceniono ogólnie na właściwy (FV), pomimo, że dla siedliska żyznej buczyny o kodzie 9130 dokumentacja rezerwatu ocenia stan ogólny na U1. O niezadowolającej ocenie zadecydowało bowiem niewielkie zubożenie struktury, a dokładniej brak gatunków charakterystycznych tego zbiorowiska. Metodyka oceny siedliska 9130, wskazana z podręcznikach metodycznych GIOŚ sugeruje jednak, że oceniając kardynalny wskaźnik - „charakterystyczna kombinacja florystyczna”, jako typową kombinację florystyczną powinno się uwzględniać specyfikę lokalnych warunków siedliskowych. Jedną z nich, kluczową, jest położenie rezerwatu przy północno-wschodniej granicy zwartego europejskiego zasięgu buka. Taka sytuacja implikuje możliwość wykształcenia się form przejściowych bądź nietypowych postaci zbiorowisk roślinnych. Skutkiem sukcesji naturalnej tych powierzchni, w których buk, główny gatunek obu ww. siedlisk chronionych buczyn wygasza już swą dominację w zbiorowisku, nie koniecznie, przy właściwym sobie siedlisku zawsze wykształci postać typową. Ponadto przedstawione rozpoznanie florystyczne dokumentuje obecność wskazanych w literaturze, właściwych dla żyznych buczyn niżowych gatunków runa np. przytulia wonna, gajowiec żółty, szczawik zajęczy, zawilec gajowy.

Wobec powyższego trudno zgodzić się z wskazaną w dokumentacji planu diagnozą stanu. Dla powierzchni starodrzewu bukowego bądź dębowo-bukowego w wieku 113-183 lat, z podrostem i nalotem bukowym, stan ochrony siedliska żyznych buczyn uznano za właściwy. Celem działań ochronnych ww. siedlisk jest utrzymanie właściwego stanu ochrony. W rezerwacie celem ochrony jest zachowanie fragmentu lasu mieszanego pochodzenia naturalnego z udziałem buka na krańcowym stanowisku gromadnego zasięgu z

charakterystycznym bogatym runem. Cel ochrony rezerwatu i ww. siedlisk przyrodniczych Natura 2000 zdecydowano się realizować przez objęcie obszaru rezerwatu ochroną ścisłą, czyli z zaniechaniem bezpośredniej ingerencji w stan ekosystemów oraz przebieg procesów przyrodniczych. Literatura przedmiotu stwierdza, że różnorodność biologiczną ww. siedlisk leśnych najlepiej utrzymują drzewostany kształtowane przez naturalne procesy, zwykle z dużym udziałem starych drzew, znajdujące się np. w rezerwach przyrody.

Podobnie, poddano krytyce zidentyfikowane i ocenione w dokumentacji planu ochrony rezerwatu na zły stan ochrony siedlisko Natura 2000 - grąd środkowoeuropejski, o kodzie 9170, występujące w oddziałach leśnych 204n i 204h. O ocenie zdecydowało wyłącznie wyraźne zubożenie zestawu typowych gatunków charakterystycznych tego zbiorowiska. Metodyka oceny siedliska 9170, wskazana z podręczników metodycznych GIOŚ sugeruje jednak, że oceniając kardynalny wskaźnik - „charakterystyczna kombinacja florystyczna”, jako typową kombinację florystyczną powinno się uwzględnić specyfikę regionalną i zróżnicowanie fitosocjologiczne. Jedną z nich, kluczową, jest położenie rezerwatu przy północno-wschodniej granicy zwartej europejskiego zasięgu buka. Kolejną, położenie przy północnej granicy zasięgu siedliska 9170 na terenie Polski. Przedstawiona powyżej metodyka oceny określa zły stan zachowania kardynalnego wskaźnika oceny wówczas, gdy „zdominowana przez gatunki synantropijne lub obce”.

Taki stan florystyczny nie znajduje potwierdzenia w materiale dowodowym dla ww. oddziałów leśnych. Dokumentacja rezerwatu wskazuje jedynie, że w runie brak gatunków charakterystycznych zespołu, zaznaczając jednak różnice nad gatunkami z zespołu buczyn, przez obecność graba pospolitego. Wskazuje, że „zbiorowisko silnie nawiązuje do zespołu żywej buczyny, ponieważ na skutek przerębowo-odroślowego zagospodarowania bardzo często się z niego wywodzi”. Rezerwat był wcześniej użytkowany cięciami przerębowymi w drzewostanach najstarszych, co może potwierdzać trafność identyfikacji siedliska. Identyfikacja postaci przejściowych (w tym przypadku buczyny/grądu) może być trudna, w związku z tym ww. wskaźnik powinien przyjąć ocenę U1 (niezadowalający), z tytułu kombinacji gatunków zniekształconej do typowej w danym regionie. W oddziale 204h drzewostan buduje głównie dąb szypułkowy, z udziałem buka i graba, w oddziale 204n starodrzew bukowy, z udziałem dęba szypułkowego i graba. W postaci przejściowej, naturalna jest nieobecność gatunków charakterystycznych runa zbiorowisk grądowych, choć typowymi gatunkami runa siedliska 9170 są także gatunki wskaźnikowe żywnych buczyn np. zawilec gajowy czy gajowiec żółty.

Właściwa (FV) ocena ogólna stanu zachowania siedliska, według cytowanej metodyki, jest wówczas gdy przynajmniej dwa parametry oceny są ocenione na FV. W tym przypadku zachodzi taka sytuacja, dlatego zakładanym celem ochrony będzie utrzymanie właściwego stanu ochrony tego siedliska grądów. Niezadowalający stan kombinacji florystycznej dla siedliska 9170 w obszarze rezerwatu nie implikuje konieczności podejmowania działań ochrony czynnej. Najlepszym rozwiązaniem jest, mając na uwadze obszar chroniony rezerwatu, pozostawianie powierzchni tego siedliska do naturalnego odnowienia bez działań przyspieszających bądź stymulujących rozwój siedliska grądowego. Taka sytuacja tworzy możliwość wykształcenia się form przejściowych bądź nietypowych postaci zbiorowisk roślinnych. Skutkiem sukcesji naturalnej tych powierzchni, w których buk, istotny gatunek warstwy drzew i podrostu na tych wydzieleniach, wygasza już swą dominację

w zbiorowisku a siedlisko grądu europejskiego osiąga końcowy zasięg w Polsce zachodniej nie wiadomo jaki będzie kierunek sukcesji i czy wykształci się postać typowa siedliska 9170. Jeśli jest to siedlisko grądowe, w perspektywie 10 lat obowiązywania planu jego stan poprawi się, szczególnie w wydzieleniu z dominującym, z dorodnym dębem z grabem. W warstwie krzewów może pojawić się fitoindykacyjna leszczyna oraz spontaniczne odnowienie graba, a wraz z nimi charakterystyczne gatunki runa.

Weryfikacja skutków i tempa przebudowy nastąpi w monitoringu tego siedliska przyrodniczego. Przyjęta metodyka wymaga bowiem oceny ww. parametru. Trzeba dodać, że dla właściwego stanu zachowania, wśród roślin runa możliwe jest występowanie szerokiego spektrum gatunków, w tym żyznych buczyn. Literatura przedmiotu twierdzi, że dla siedliska grądów stwierdza, że „w warunkach Polski ochrona bierna zapewnia zwykle zachowanie takich ekosystemów. Także poddanie ochronie biernej grądów o uproszczonej strukturze zwykle w ciągu kilkudziesięciu lat prowadzi do stopniowego unaturalnienia struktury przestrzennej i stopniowego zwiększania się wartości biocenotycznej ekosystemu”. Tym bardziej ta zasada powinna być stosowana w rezerwacie, w którym chroni się las mieszany pochodzenia naturalnego, a nie stymulowanego zabiegami hodowlanymi lasu. Usuwanie, nawet stopniowe gatunków drzew, w tym wypadku buka czy sosny zmniejszy udział starodrzewu w siedlisku, a co się z tym wiąże możliwości wzrostu ilości martwego drewna oraz jakości siedliska ptaków, w tym gatunków chronionych w Naturze 2000 Puszcza Barlinecka PLB080001.

Z perspektywy realizacji celu ochrony przedmiotowych obszarów Natura 2000 nie zidentyfikowano zagrożenia, wobec którego zaistniała konieczność wprowadzenia działań ochrony czynnej bądź działań związanych z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania. Nie zachodzi potrzeba uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.

Nie wskazano w rezerwacie obszarów i miejsc udostępnionych do celów i działalności wyróżnionej w art. 20 ust. 3 pkt. 5 i pkt. 6 ustawy o ochronie przyrody. Nie ma potrzeby ustaleń do lokalnych i regionalnych dokumentów planistycznych, dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych.

Plan ochrony rezerwatu opracowano zgodnie z powinnością wynikającą z art. 20 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody, w zakresie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 28 tej ustawy, zawiera on: opis granic obszaru, mapę obszaru, identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony obszaru, cele działań ochronnych, działania ochronne ze wskazaniem podmiotu odpowiedzialnego za ich wykonanie i miejsca/obszary ich wdrażania. Nie zidentyfikowano potrzeby i nie wskazano zmian, do lokalnych i regionalnych dokumentów planistycznych, dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony Obszarów Natura 2000. Nie określono terminu i potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru Natura 2000 Ostoja Barlinecka PLH080071.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim zapewnił udział społeczeństwa w opracowaniu projektu planu ochrony rezerwatu w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.). Informację o przystąpieniu do opracowania projektu planu ochrony podano do wiadomości publicznej poprzez:

- udostępnienie projektu zarządzania na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, w dniu 24.03.2016 r.;
- ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, w dniach od 29.03.2016 r. do 20.04.2016 r.;
- ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Kłodawa, w dniach od 1.04.2016 r. do 25.04.2016 r.;
- ogłoszenie w prasie o zasięgu wojewódzkim, w dniu 25.03.2016 r.

W ramach powyższej procedury nie wpłynęły do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, żadne uwagi lub wnioski.

Projekt planu ochrony dla rezerwatu został zaopiniowany przez:

- Radę Gminy Kłodawa, w dniu 27.04.2016 r., uchwałą Nr XVI/125/16;

Projekt planu ochrony dla rezerwatu został uzgodniony z Wojewodą Lubuskim w dniu 31 maja 2016 r. pismem znak: GN.III.710.21.2016.SGan.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Gorzowie Wielkopolskim
Jan Nyzanecz

